

EI MOSQUIT TIGRE

un veí que ens incomoda

**Una exposició
per aprendre a
controlar-lo**

Guia de l'exposició

**Diputació
Barcelona**

Tots som peces importants en el control del mosquit tigre

Exposició elaborada per:

Ajuntament Barberà del Vallès, amb l'assessorament tècnic d'Argelaga, Serveis Ambientals, S.L. i el Servei de Control de Mosquits del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Amb el suport de:

L'Àrea de Salut Pública i Consum de la Diputació de Barcelona.

Maquetació: www.espotpublicitat.com

Depòsit legal: B-37960-2010.

Setembre 2010

Salutació

Des del moment en què el mosquit tigre va ser detectat per primer cop al nostre territori a l'estiu del 2004, el control de l'expansió d'aquest insecte ha esdevingut un repte i una necessitat per a les administracions públiques encarregades d'estalviar a la població les molèsties i els riscos sanitaris derivats de la seva presència.

El coneixement sobre les característiques del mosquit i l'experiència acumulada fins al moment han confirmat que la millor eina per fer front a la proliferació d'aquesta plaga, és evitar que els propis ciutadans facilitin la cria dels insectes de manera involuntària, i per això cal que tothom conegui què pot fer perquè això no passi.

L'Àrea de Salut Pública i Consum de la Diputació de Barcelona va col·laborar amb l'Ajuntament de Barberà del Vallès en la creació d'una exposició que pretén sensibilitzar la ciutadania en el control del mosquit tigre i que es posa ara a l'abast de la resta de municipis de la província.

Em plau doncs, presentar-vos l'exposició: "El Mosquit Tigre: un veí que ens incomoda" amb el desig que el seu contingut serveixi per prendre consciència que les nostres actuacions preventives són essencials per reduir la presència d'aquest insecte al nostre entorn. N'estem segurs que comptem amb la vostra col·laboració.

Dolores Gómez Fernández

Presidenta delegada de l'Àrea de Salut Pública i Consum - Diputació de Barcelona

Presentació

L'objectiu d'aquesta exposició és sensibilitzar la població en general sobre les mesures preventives per combatre el mosquit tigre de manera efectiva, a més de donar a conèixer les seves característiques morfològiques bàsiques, el seu origen, la seva biologia i donar exemples de punts de cria en propietats privades i com controlar-los.

L'exposició s'adreça a la ciutadania en general i als centres educatius, especialment a alumnes de cicle superior de primària i ESO, per aquesta raó, el seu contingut teòric és entenedor i molt gràfic.

Al final de cada plafó us plantejarem una pregunta la qual es respon al següent. Amb això es pretén introduir el mosquit tigre de manera seqüencial i facilitar la comprensió de l'exposició.

Aquesta guia s'ha concebut inicialment com a complement de l'exposició i per a ús dels professionals de l'educació.

Elements de l'exposició

L'exposició consta d'un cartell de presentació i 8 plafons que presenten els aspectes claus en el control de l'expansió del mosquit tigre.

Cartell de presentació

Aquest element es pot configurar en format plafó o en format cartell per tal de situar-lo en el lloc més adient de l'espai on estigui instal·lada l'exposició.

L'objectiu del mateix és presentar-nos el veí que s'ha instal·lat en el nostre barri i conscienciar-nos de la importància de conèixer-lo bé per tal de controlar-lo entre tothom.

Plafó 1: El mosquit tigre!

En aquest plafó us presentem l'insecte del qual estem parlant, amb les seves característiques morfològiques bàsiques i el seu origen geogràfic.

El mosquit tigre pertany a la família Culicidae. L'adult té unes dimensions d'entre 6 i 10 mm i els seus trets característics són una línia blanca a la part superior del tòrax i les potes negres amb ratlles blanques. Com en la resta de mosquits, són les femelles les que piquen, els mascles de l'espècie s'alimenten de líquids vegetals.

El mosquit tigre és una espècie originària del sud-est asiàtic, que des de 1979, any en què es va detectar per primera vegada a Albània, s'ha anat expandint per molts països de tots els continents: EUA, França, Hongria, Itàlia, Bèlgica, Israel, Suïssa, Grècia, Holanda, etc.

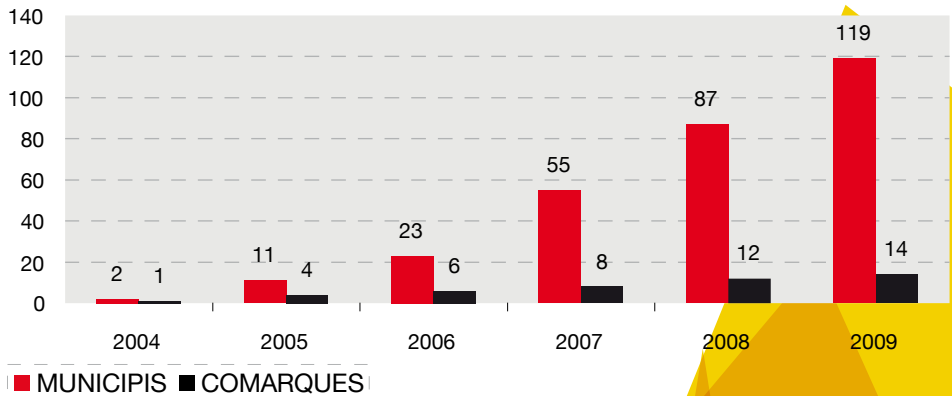
La pregunta que ens plantegem en aquest plafó és: Per què trobem aquest insecte a Catalunya, si el mosquit tigre és originari del sud-est asiàtic?

Plafó 2: L'expansió a Catalunya

En aquest plafó us mostrem com s'ha establert a casa nostra, com viatja pel nostre país i com s'està estenent el mosquit tigre per Catalunya.

Podem preguntar-nos ara com diferenciem el mosquit tigre d'altres insectes petits i voladors i altres espècies animals.

A casa nostra, el mosquit tigre s'ha establert perquè ha trobat en els horts, patis i jardins urbans nombrosos recipients amb aigua en els quals es pot reproduir, com poden ser plats a sota dels testos, galledes, regadores, pneumàtics, bidons, etc.

El transport mundial de mercaderies i el fet que els mosquits adults poden viatjar a l'interior dels cotxes en els desplaçaments habituals de la població, ha permès la seva dispersió pel nostre territori.

Per fer-vos una idea de com s'ha estès aquesta espècie en el nostre país, us presentem una gràfica on s'indica el nombre de municipis de Catalunya afectats des de l'any 2004 fins l'any 2009.

Plafó 3: Què no és un mosquit tigre

El malestar social que genera el mosquit tigre ha fet que la ciutadania tingui una percepció de rebuig cap als insectes petits i voladors.

Us donem a conèixer algunes de les espècies animals, especialment aquelles que per les seves característiques morfològiques es poden confondre amb el mosquit tigre.

Una vegada conegudes les característiques morfològiques del mosquit tigre, com el podem diferenciar d'altres espècies semblants, d'on ve i com s'ha produït la seva expansió a Catalunya, ens interessa aprofundir en el coneixement de la seva biologia per poder controlar-lo.

La següent pregunta que ens podem fer és: Per què és tant important l'aigua pel mosquit tigre?

Plafó 4: El cicle vital del mosquit tigre

Es dona a conèixer la necessitat de l'aigua per completar el cicle vital del mosquit tigre. Aquest insecte es pot desenvolupar en qualsevol recipient que contingui aigua durant uns 7 dies a l'estiu. El clima i les hores de llum solar són altres factors que condicionen el cicle vital del mosquit.

Heu de saber que les aigües netes i sense renovació són més favorables pel desenvolupament del mosquit tigre que les aigües brutes o aigua que es renova amb freqüència.

En aquest plafó us descrivim l'aspecte de cadascuna de les fases del cicle vital del mosquit (ou, larva, pupa i adult) i es fa especial menció a que l'aspecte del mosquit adult és molt diferent de les fases de larva i pupa. Com les larves i les pupes necessiten l'aigua per viure-hi, si podem eliminar-la aconseguirem aturar el cicle vital del mosquit tigre.

Fase d'ou: El mosquit tigre es reproduïx per ous. Les femelles disposen els ous, un a un, individualment o en grups de fins a 80, a les parets del recipients a prop de l'aigua, però sense entrar en contacte. Pot passar força temps, fins alguns mesos, fins que el nivell d'aigua augmenti i mulli els ous, moment en què es pot iniciar el desenvolupament.

Fase de larva: Una vegada ha sortit de l'ou, la larva del mosquit necessita aigua per viure. La larva respira mitjançant un petit tub o sífon que té a la part posterior, per això sovint està a prop de la superfície i cap avall. Segons la temperatura de l'aigua i la quantitat de matèria orgànica que contingui trigarà entre 4 i 6 dies en passar a la següent fase.

Fase de pupa: Aquesta fase dura una mica menys de 2 dies. En aquesta fase es forma el que serà el mosquit adult.

Fase d'adult: Un mosquit adult pot arribar a viure un parell de setmanes, però a la pràctica, la majoria es mor als pocs dies. Podem trobar-los des d'inicis de maig fins a finals d'octubre, però segons les temperatures pot variar la durada d'aquest període. A diferència d'altres mosquits autòctons, el mosquit tigre és una espècie d'activitat diürna i el seu radi de vol no és gaire gran, uns 400 metres del lloc de cria com a màxim.

Arran d'aquesta explicació ens podem preguntar: quins són aquests objectes o llocs de casa nostra on es pot acumular aigua i esdevenir un focus de cria?

Plafó 5: On pot criar el mosquit tigre al jardí

En aquest plafó s'explica que la gran majoria de focus de mosquit tigre es troben a les propietats privades, especialment aquelles que tenen patis, terrasses o jardins. Com ja us hem explicat en l'anterior plafó, el mosquit tigre es pot desenvolupar en qualsevol recipient de petites dimensions que contingui aigua durant un mínim de 7 dies. Per aquest motiu us descrivim possibles punts de cria que podem trobar en domicilis particulars i us donem les solucions per eliminar-los.

L'individu adult s'amaga en les parts ombrívoles de la vegetació, on s'alimenta de sucus vegetals i el seu radi de vol és relativament curt. Per això és molt probable trobar-lo a prop del seu punt de cria.

Les molèsties que causa són importants i poden arribar a condicionar la qualitat de vida de les persones que viuen a prop d'aquest focus a causa de l'elevat nombre de picades. Hem de tenir en compte que es tracta d'una espècie d'activitat diürna i que en veure's amenaçat, el mosquit tigre pot interrompre la seva picada per tornar a fer-ho quan les circumstàncies li siguin favorables, resultant en dues picades en lloc d'una.

El fet que els jardins formin part d'una propietat privada, deixa fora de l'abast de control a l'Ajuntament. Són els propis veïns els que han d'identificar i suprimir els punts de proliferació del mosquit, ja que l'absència d'acció preventiva d'alguns ciutadans comportarà molèsties per a tota la població.

Plafó 6: On pot criar el mosquit tigre a l'hort

Aquest plafó és complementari a l'anterior. Ens permet conèixer els objectes o llocs de cria que podem trobar més fàcilment en un hort i les possibles solucions a aplicar.

Observarem que la principal problemàtica dels horts és el fet de recollir i emmagatzemar aigua de pluja per regar on pot proliferar el mosquit. Ara bé, hi ha solucions força senzilles que ens permeten guardar aigua i evitar la presència de mosquit tigre.

Es pretén conscienciar les persones propietàries d'un hort de la importància d'eliminar els focus de cria. La majoria d'aquests horts es troben en finques no habitades de forma permanent. Les persones propietàries no pateixen les molèsties i són les persones del voltant les afectades més severament pel problema.

Les preguntes que ens fem ara són: Quines molèsties ens ocasiona la seva presència i què podem fer al respecte?

Plafó 7: Les molèsties i els remeis

El període d'activitat del mosquit tigre a Catalunya comprèn aproximadament des del mes de maig fins al mes de novembre. Amb la calor arriben els mosquits i desafortunadament les picades.

Podem evitar l'entrada del mosquit als edificis instal·lant teles mosquiteres que n'impedeixen el pas per les finestres, portes i altres obertures.

Per evitar les picades és recomanable que porteu roba de màniga llarga i pantalons llargs, millor si són de color clar, així com mitjons.

L'ús de repel·lents és una altra manera d'evitar les picades del mosquit tigre. Si opteu per utilitzar-los cal seguir certes recomanacions:

- Aplicar-los només a l'exterior i just abans de sortir.
- No s'han d'utilitzar en nens menors de 2 anys.
- En nens més grans s'evitarà l'aplicació, sempre que es pugui, i mai no es posarà a les mans dels infants, ja que se les poden posar a la boca o als ulls.
- S'ha de vigilar de no aplicar-lo damunt de ferides.
- Quan ja no sigui necessari el repel·lent, cal rentar la pell amb aigua i sabó.

En tot cas heu de seguir al peu de la lletra les instruccions del fabricant, especialment pel que fa al nombre màxim d'aplicacions diàries.

En cas de picada cal rentar i desinfectar bé la zona. El tractament és simptomàtic i en cas de persistir les molèsties cal que consulteu al vostre metge.

Una pregunta que ens fem molt sovint és si la picada de mosquit pot transmetre malalties. Heu de saber que els riscos sanitaris per la transmissió de malalties són actualment quasi nuls al nostre país, però cal tenir present que aquesta espècie pot actuar potencialment com a vector de transmissió de diferents tipus de virus, com ara els que produeixen el Dengue, la febre Groga, la febre de Nil i el Chikungunya.

Plafó 8: Passant a l'acció

En el control del mosquit tigre és necessària una acció conjunta i coordinada entre l'Administració i la ciutadania, essent aquest última una part imprescindible en la solució del problema, ja que molts punts de cria es troben en propietats privades.

Actuacions per part de l'Administració:

- Atendre les denúncies ciutadanes que arriben pels diferents canals establerts
 - Informar a la ciutadania de les mesures preventives que poden dur a terme per tal d'evitar el seu establiment i proliferació.
 - Dur a terme accions educatives: tallers escolars, exposicions.
 - Efectuar aplicacions de control de larvicides en embornals i punts de risc del carrer.
 - Realitzar el control i vigilància dels edificis municipals i cementiris.
 - Elaborar i aprovar una ordenança a nivell municipal per a la prevenció i control del mosquit tigre.
- Evitar les acumulacions d'aigua en zones de drenatge o canals de desguàs.
 - Buidar dos cops per setmana o tapar amb tela mosquitera espessa els safareigs i les basses petites.
 - Evitar els forats i les depressions del terra on es pugui acumular aigua i tapar els forats dels troncs dels arbres omplint-los de sorra.
 - Eliminar l'aigua dels recipients on trobem larves del mosquit.
 - No tenir objectes de plàstic a l'aire lliure, com ara joguines, sense controlar.

Actuacions per part de la ciutadania:

Aquestes accions es concentren principalment en una disminució de l'hàbitat disponible pel mosquit tigre:

- Buidar regularment qualsevol recipient de l'exterior que pugui acumular aigua: gerros, plats sota els testos, galledes, piscines de plàstic, etc.

Exposició cedida per:

AJUNTAMENT DE BARBERÀ DEL VALLÈS